

Telegraful Român.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

† Regina văd. Elisabeta a României.

Un an și cinci luni sunt abia decând la locul acesta am parentat pe marele și înțeleptul rege Carol al României, trecut la cele eterne în 10 Octomvrie 1914, în niște zile grele, spre cea mai mare durere a țării sale și a întregului neam românesc, și după un interval atât de scurt iată că ni se impune datorința de a parenta și pe vrednica sa soție, pe înțeleapta, laborioasa, buna și evlavioasa regină văduvă Elisabeta a României, mutată acum și ea dela noi în lumea ceea-laltă, necunoscută, dar lipsită de griji, de năcasuri, de dureri și de suferințe.

După o scurtă bolire a murit și ea, Joi, în 2 Martie. A murit modelul de femee și de creștină adevărată, regina Elisabeta, tovarăsa credincioasă a marelui ei soț, — mare ca rege și ca om, — celebra scriitoare Carmen Sylva, ocrotitoarea miloasă a tuturor saracilor și nefericiților, nu numai din țara ei, ci de pe întregul rotogol al pământului. Pentru că rară de tot e ființa omenească provăzută cu o inimă atât de bună și de milostivă, cum era acum adormita în Domnul regina Elisabeta.

Dacă a fost o fericire pentru România, că și-a ales de domnitor pe Carol de Hohenzollern, care a făcut din ea regatul român de astăzi, întărit în lăuntru, cu vază și cu trecere în afară, — nu mai puțin fericită pentru România a fost căsătoria principelui, mai târziu regelui Carol, cu principesa Elisabeta de Wied, un adevărat inger ocrotitor și mângăetor al țării a cărei regină ajunsese.

Dar ea a fost ingerul păzitor, sfătuitor și mângăitor, în prima linie al soțului ei, cu care a trăit în cea mai fericită căsătorie aproape 45 de ani. Câte dureri sufletești nu va fi avut regele Carol în lunga sa domnie, dureri pe cari regina Elisabeta a știut totdeauna să le aline cu vorbe blânde și înțelepte și cu exemple luate din sfânta scriptură! Iar durerile pe cari nu le putea alina, le va fi împărțit cu înțeleptul ei soț, tot așa împărțind cu ei și bucuriile de cari a fost împărțită.

Adormita în Domnul, pe lângă aceea că a fost o soție și o regină model, a fost și o scriitoare de renume european, ori chiar mondial. Scrierile ei, din cari transpiră religiozitatea și moralitatea, sunt foarte numeroase, și au apărut în mai multe limbi europene. Numele Carmen Sylva, pseudonimul literar al decedatei regine Elisabeta, va forma deci pentru toate timpurile podoaba paginilor din istoria literaturii de astăzi.

Dar cea mai remarcabilă însușire a adormitei în Domnul a fost simțul ei de milostenie față de toți cei ne-

norociți, fără deosebire de lege ori de limbă. În privința aceasta regina Elisabeta era o adevărată risipitoare. Nu dispunea nici când de atâta bani, câți ar fi voit se împartă la seraci și la nenorociți. Cu alte cuvinte, tot ce avea, nu era al ei, ci al săracilor și nenorociților, cărora le purta de grije.

S'a dus acum și ea, la regele Carol, soțul ei mult iubit din lumea ceea-laltă, și la scumpa ei fetiță Maria, pe care atât de mult a deplâns'o și a jeli't'o, și astfel familia e earăși completă, ca în zilele de bucurie de de mult, când nu era decât voe bună și fericire familiară în palatul regal din București.

Să ne închinăm toți în fața sicriului în care sunt așezate acum rămășițele pământești ale acestei mari regine, distinse scriitoare și bune creștine, iar sufletului ei sbuciumat și obidit să'i dorim odihnă vecinică în sinurile dreptilor!

Regina Elisabeta a României, cu pseudonimul literar Carmen Sylva, s'a născut în 17/29 Decemvrie 1843 în Monrepos, pitorescul castel dela Neuwied, lângă Rhin. În casa familiară a primit o instrucțiune excepțional de bună. A învățat, pe lângă limba maternă, care era cea germană, încă și limba franceză și engleză, iar mai târziu limba italiană, svedeză și română. A fost o escelentă cunosătoare și executoare de musică (clavir, orgă, canto) și foarte îndemnatică în pictură. O frumoasă evanghelie, scrisă și ilustrată cu picturi de mâna ei, a dăruit'o bisericii episcopale din Curtea de Argeș, unde e îngropat regele Carol și acum e îngropată și decedata. Ca fată a făcut principesa Elisabeta de Wied (aceasta îi este numele de familie) călătorii întinse prin Europa, petrecând vreme mai lungă la curțile din Berlin și Petersburg. În 3/15 Noemvrie 1869 s'a căsătorit apoi cu principele Carol I, domn al României. Singurul copil născut din această căsătorie în 27 Septemvrie 1870, principesa Maria, moare în 28 Martie 1874. Sguduirea produsă prin această nefericire îi trezește decedatei o nepilduită activitate pe terenul cultural. Inzestrată dela natură cu o putere de lucru fenomenală, Doamna României își consacră de aci înainte viața la organizări sociale, la opere literare, la îndeletniciri artistice. La sub protecția ei efectivă asilul «Elena Doamna» din București, fundează și face să prospereze societatea de binefacere «Elisabeta», introduce pentru dame costumul național la curte, spre a întări industria casnică a țăranelor române, ale căror produse le vinde «Furnica», o instituțiune fun-

dată în București tot de ea. Fundează societatea «Munca», pentru a da femeilor sărace din București ocașione la lucru de mână productiv. După izbucnirea războiului contra Turciei, la 1877, cu o esemplară stăruință și abnegațiune personală îngrijește de răniți în spitale improvizate de ea însăși, îndeamnă și obligă damele din înalta societate se facă asemenea și creează apoi în permanență instituția *surorilor de caritate*. De atunci i-a ramas în popor numele de «mama răniților.»

După terminarea războiului cu Turcii, din care armata română, condusă de viteazul ei căpitan, de Domnul Carol I al României, a eșit încununată ca lauri și admirată de lumea întreagă pentru bravuorasele ei prestațiuni de pe câmpul de luptă: Doamna, iar nu peste mult Regina Elisabeta, s'a dedicat cu totul literaturii, artelor frumoase și actelor de binefacere. A scris poezii originale, a tradus în nemțește cele mai frumoase poezii ale nemuritorilor noștri Alexandri, Eminescu și alții, a scris novele, povestiri, romane, a tradus lucrări bune din franțuzește și englezește, ori a tradus lucrările proprii în aceste limbi, pe cari le vorbea și în cari scria tot atât de bine și de ușor ca nemțește, iar poveștilor populare române le-a dat formă artistică, prin prelucrarea lor foarte îngrijită. Cine nu a cetit de es. și cine nu cunoaște «Poveștile Peșelui?» Darul poetic se arătase la ea de altcum din vreme, pentru că fiind încă fetiță de 10 ani încerca se facă poezii, iar când a fost de 12 ani a scris o novelă.

Șezătorile literare ale Reginei Elisabeta și audițiunile ei musicale făceau apoi posibilă intrarea la palat a tuturor scriitorilor noștri mai de seamă, a tuturor artiștilor, cântăreților și cântărețelor. N'a fost unul, care să nu fi fost chemat la palat, pentruca Regina să'l asculte cetind părți din lucrările sale literare, ori să'l asculte cum cântă, sau cum scoate tonuri fărmeceătoare din câte un instrument oarecare.

Pe terenul binefacerii a fost apoi neîntrecută. Nu a fost mișcare de natura aceasta la care să nu fi participat, fie ca inițiatore, fie ca sprijinitoare din toată inima a pornirilor bune. Opera cea mai frumoasă caritativă a decedatei Regine Elisabeta rămâne însă pentru toate vremile *asilul orbilor* din București, — numit «*Vatra Luminoasă*,» — unde mulți nenorociți, lipsiți de vedere, își au adăpostul lor sigur, instrucția lor și distracțiunile lor. A cheltuit mult cu înființarea, organizarea și aranjarea acestui asil, făcute toate după planurile și îndicările ei, și cea mai mare parte din cheltuieli a fost acoperită din banii ei. Ajunsesse în anii din urmă singură în primejdia de a-și perde vederea, dar prin operațiuni reușite, făcute la ambii ochi, și-a redobândit-o iarăși.

După moartea și înmormântarea iubitului ei soț, a Regelui Carol I,

s'a mutat la Curtea de Argeș, ca să fie mai aproape de neuitatul ei defunct, să-i poată împodobi mormântul cu flori și să poată rosti rugăciuni pioase la mormânt pentru odihna sufletului marelui rege și bunului soț. Mângăierea apoi și-o afla în săvârșirea actelor de milostenie și aci, în ajutorarea săracilor și în mângăierea nenorociților. La începutul iernei acesteia s'a mutat la București, unde a ajuns-o boala și moartea. S'a bolnăvit înainte de moarte cu o săptămână. Căpătase o influență (gripă) mai gravă, din care s'a dezvoltat o pneumonie, cu sfârșit fatal. Agonia n'a fost lungă. Ochi și i-a închis pe viece Joi, în 2 Martie n. dimineața la orele 8 și jumătate, iar înmormântarea s'a făcut, cu solemnitate mare, ieri, Duminecă, așezat fiind sicriul cu rămășițele pământești ale decedatei în cripta mănăstirii din Curtea de Argeș. Acum e iarăși lângă soțul ei iubit, sicriu lângă sicriu, pentruca împreună să-și doarmă somnul de veci, până la a doua venire.

Mare Regină, bună creștină, mamă milostivă a celor săraci și nenorociți, ilustră scriitoare și sprijinitoare a frumosului: fie-ți memoria în veci binecuvântată! Poporul român de pretutindenea te jelește și te deplânge!

Adolf Harnack.

Monahismul, idealurile și istoria lui.

(Urmare).

V. Inceputurile monahismului apusean. Augustin.

Fericitul Augustin a reasumat, într-o concepție nouă despre lumea și vieța creștină, toate tendințele bisericești ale creștinismului apusean. Concepțiile lui cardinale sunt: harul lui Dumnezeu, ce se îndreaptă spre dreptate, care se află în biserică și este însăși biserică. Biserică mai întâi în calitate de comunitate a credincioșilor, iar mai apoi ca instituție vizibilă e împărăția adevărului și a bunului moral, — împărăția lui Dumnezeu. Când în apus s'a distrămat statul antic și s'au ridicat state păgâne de jumătate, atunci a pus fericitul Augustin temelile programului mareț al istoriei viitoare a bisericii. Problema lui este, să provadă omenimea cu puterea binelui și cu adevărul real; pentruca în calitate de apariție vizibilă a împărăției lui Dumnezeu să supună serviciilor sale împărățiile lumii și statul universal, pentru a conduce și educa națiunii. Numai acolo pășește creștinismul în posesiunea drepturilor sale, unde creiază împărăția lumească a binelui moral, unde i se izbândește, ca omenimea să se înfrățească prin o iubire transcendentă. În chipul acesta numai acolo pășește în drepturile sale, unde dominează; dar nu domnește altcum, decum stăpânește comunitatea credin-

cișilor. Pentru aceea domnia spirituală luminează e stăutul lui Dumnezeu pe pământ pe seama adevărului, ideal creștin, ideal pentru omul singuratic și pentru biserica întreagă. Fericitul Augustin a adus în o minunată legătură vechile nădejdi apocaliptice ale Apusului, năzuințele lui practice, dar și speculațiile grecești, spre a nu se îndrepta împrumutat, ci să se mărginească una pe alta. Mântuirea creștină are astfel două forme: privirea veșnică spre Dumnezeu aici și în ceaaltă lume; dar pe acest pământ totodată și împărăția în lume a împărăției bunurilor divine și a forțelor morale.

Aceste probleme au surtat altcum, decât dogmele făurite cu multă osteneală ale speculațiunii greco-creștine. Alătura de stat și pe seama statului au fixat o problemă de sine stătătoare în favorul bisericii. Datorința bisericii a fost să servească lui Dumnezeu și lumii. Această datorință era o problemă vrednică și de dorit spre a fi rezolvată. Idealul grec numai într'atâta e problemă, că abia aproximativ e posibilă realizarea lui; dar pentru concepția mai înainte caracterizată fiecare problemă a devenit totodată o întrebare, pe care numai într'atâta o au putut scoate la suprafață, întrucât într'adevăr au muncit pentru ea. Orice lucru singuratic, de-ar fi putut fi observat cu ori și ce siguranță, numai atunci și-a manifestat esența și și-a câștigat prețul în întregime a concepției creștine, dacă între el și alt lucru a creat raporturile necesare. În ce raport stă slujba ce e a se face lumii față de slujba lui Dumnezeu? Ce raport se poate constitui între elementul moral și religios? Au descoperit iară, că și pe acest pământ se află bunuri reale, că e bun tot ceea ce purcede din mâna lui Dumnezeu și că numai atunci își află omul mângâierea sa, dacă oferă lui Dumnezeu voința sa.

Prin oferirea inimii și voinții cu credință și cu dragoste, care numai ea singură a avut puțința să esopereze grația dumnezeiască dăruită prin taine, devine omul brav, dobândește libertatea și adevărul, adică desăvârșirea morală. Desăvârșirea aeeasta, ce e drept, e unul din cele mai mari bunuri, dar nu e binele suprem. Pentru că există încă nădejdea, că omul se înalță la Dumnezeu și beneficiază de o așa bucurie, a cărei specie și valoare nu poate fi constatată înainte cu punctualitate cu ajutorul nici unei experiențe a vieții pământești. Ea consistă în a vedea pe Dumnezeu și a trăi la fel cu Dumnezeu.

În ce raport stă însă acest scop religios cu scopul moral al adevărului

desăvârșit, care este în lumea pământească a lui Dumnezeu? Putem afirma, că cel din urmă e subordonat celui dintâi, și în viața practică totuși cu totul altcum putem proceda. Așa se observă aceasta la Augustin, și biserica i-a urmat lui în drumul spre e-gemonie universală. În vreme ce biserica a început a se identifica cu împărăția lui Cristos, de fapt iarăș și iarăș și-a pus pe planul întâi gândul cum și-ar putea menține existența și domnia proprie și a învățat popoarele, că la sinul ei trebuie să caute și să afle bunurile cele mai superioare. Cu acea conștiință, că harul dumnezeesc al adevărului singur ea îl administrează și împărțește, în principiu n'a mai putut tolera pe nici unul, care și-a căutat pe calea sa mângâierea în deprinderea cu virtuțile și în asceză. Chiar și pentru creștinul catolic a negat deja în veacul al cincilea valoarea aseezei, care nu stă sub tutela bisericii, în favorul harului Dumnezeesc, singur efectiv, care se întâlnește cu interesul bisericii. N'a evitat aici nici unele oscilări, căci n'a negat niciodată, că biserica nu ia garanță pentru mântuire, și că în ultima analiză omul singuratic stă izolat și fără scutul bisericii în fața lui Dumnezeu.

Acelei îndoielei, că în ce măsură trebuie să i se asigure singuraticului om creștin independență, — o întrebare, care pentru poziția monahismului în biserica apuseană a fost de o însemnătate hotărâtoare, — îi corespunde îndoiala ce se poate observa în aprecierea ordinii civile de drept și a oricărei forme politice. Biserica e împărăția adevărului și a iubirii: afară de ea e numai nedreptate și ură.

Cum se face însă atunci cu statele? Sunt oare ele independent totuși valori speciale împreună cu ordinea lor de drept, ori numai atunci devin a fi așa, dacă se subordonează bisericii, ori apoi în sfârșit nu pot peste tot să devină valori? Oare biserica să domineze alătura de stat, ori deasupra statului, și în cadrele statului prin forme legale, ori să domineze așa, ca să facă superfluă ori ce ordine a legii? Încă n'au cunoscut așa limpede aceste propuneri, dar au trăit în mijlocul lor. Istoria monahismului apusean e istoria idealurilor, până când papii le-au realizat în înțelesul dominației universale a bisericii.

Altcum a trebuit să se poarte monahismul față de acestea? Răspunsul nu e greu. Ori a trebuit să probeze, pentru a se împăca cu împrejurările bisericii și a și continua

alătura de biserică pregătirea spre ceaaltă lume, după felul grecesc, ori apoi a trebuit, să cedeze, pentruca asceza ei să fie paralizată prin scopul mai înalt de a lucra împreună la marea problemă, care tinde să se schimbe omenimea cu ajutorul evangheliei și în sinul bisericii să se zidească împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Cea dintâi n'a încetat, a doua a urmat. Monahismul apusean a luat parte la rezolvarea problemei bisericești; dar câtă vreme n'a voit să jertfească idealul său original al vieții contemplative, idealurile au devenit probleme și pentru el și câtă vreme a luat parte la scopurile bisericii, dar n'a putut să meargă totdeauna pe un drum cu ea, a trăit o istorie specifică. Să încercăm a prezenta pe scurt fazele acestei istorii. (Va urma).

Fondul orfelinatului.

(Urmare.)

- Col. din Butene, tractul Cluj: Gavril Todoruș par. 20.— Iuliana Todoruș 5.— Veronica Todoruș 5.— Bis. gr. or. 5.— etc. . . . 100—
- Col. din Cârjiți, tractul Deva: Partenie Ungur, par. 10.— etc. . . . 31-90
- Col. din Suligete, tractul Deva . . . 46-80
- Col. din Voivodenii mici Făgăraș: Paroh. George Chialda în memoria fiului său Titus 10.— etc. 20-70
- Col. din Petea de câmpie, tractul Murăș Oșorheiu 20—
- Col. din Bandul de câmpie, între cari par. Oct. Albani 5-62 . . . 56—
- Col. din Subpădure, tractul Târnava Col. din Mihăleni, tractul Zarand între cari par. Miron Popoviciu și soția Maria 10.— Pamfilie Pleștea notar 5.— etc. 19-40
- Col. din Sibiel, tractul Săliște, între alții: Biserica rom. gr. or. (oferit 500 cor.) solv. 100.— Valeriu Popoviciu paroh (of. 100) 25.— Aureliu Hațiegan notar of. 100) 20.— Ioan Dobrotă, inv. 50.— Ioan Topârcean, primar (of. 50.) solv. 10.— Nicolae Tabu 50.— Sofia Sbârcea 30.— Oprea Topârcean, neguț. 30.— George Troancă 20.— Danil Săroiu 10.— Ioanaș Apolzan Nr. casei (52) 10.— Oprea Bârs 10.— Petru Căndea (Nr. casei 72 a) 10.— Ioan Herția 10.— Ioan Dordea 10.— Ana T. Apolzan 10.— Oprea Costandel 10.— Ioan Nicula (Nr. 223) 10.— Ana Crețu 10.— Veturia Lupu 10.— Nicolae Săvu 10.— Simion Stanca 10.— Maria Pan 8.— Petru St. Sărăcin 6.— Ioan P. Săroiu (Nr. 33) 6.— Teodor Nicola 6.— Ioan Moga 6.— Nicodim Costandel 6.— Elisabeta Neag 6.— Stana P. Săroi 6.— Andreiu Moșneag 6.— Ioan Dămean sen. 6.— Gheorghe Ciortea 6.— Moise Dordea 6.— Ioan Roman 6.— Stan Neag 6.— Ioana Breazu 6.— Maria

- St. Ciortea 6.— Ioana I. Bădilă (Nr. 326) 6.— Ioan Comșia 6.— Maria P. Săroiu 6.— Ioan Muntean (Nr. 337) 6.— Mateiu Turcu 6.— Dumitru Nistor 5.— Oprea Apolzan (Nr. 71) 5.— Nicolae Păplaca 5.— Stana Ioaneș Lal 5.— Ion G. Petra 5.— Ana P. Bădilă 5.— Daniil Bârs 5.— Nicolae Lal 5.— Ioan Popescu 5.— Ioan Groza 5.— Vasile Vanciu 5.— Banciu Banciu 5.— Gligor Macrea 5.— Maria T. Apolzan 5.— Nicolae Gligorea 5.— Maria Ion Stan Petra etc. etc. 950-62
- Col. lui Const. Răcuciu dela sold. rom. dela Reg. de art. F. H. Div. 1/16 Bat 2, între cari Ilie Dragomir sergent major 25.— George Taraș 20.— Simeon Luca 10.— Teodor Ștefan 6.— Const. Răcuciu 5.— etc. 204—
- Col. din Maeruş, (Braşov), între cari: Alex. Măeruşan par. 10.— Ioachim Lăiner cantor 20.— etc. 70-50
- Col. din Archita (Cohalm) între cari Ioan Vătăşan par. 50.— Vasile Suciş inv. 5.— Reuniunea femeilor 10.— etc. 109-10
- Col. din Draos (Cohalm) între cari Dumitru Şica, par. 10.— Anisia Seracu în loc de pomană pt. bărbatul ei 50.— Nicolau Bucur 5.— Stan Hălm 10.— Alfred Buchler 10.— O anonimă din Draos 40.— Familia Hălm pentru părinții răposați 20.— etc. . . . 190-40
- Col. din Mercheaşa și filia Jimbor: Matera: 155-38.— Filia 102-70.— în care sumă: Bis. ort. din Mercheaşa 50.— Ioan Leucă paroh 20.— Ioan Popoviciu inv. 5.— Avram Boldea 6.— Ioan Pelei (Nr. 27) 6.— Biserica din Jimbor 50.— Ioan Ștefan 5.— Reuniunea femeilor rom. 10.— etc. La olaltă 258-08
- Col. din Felmer (Cohalm), între cari: Bucur H. Şioloa par. 10.— Ioan Buzete inv. 10.— etc. 36-70
- Colecta din Broșteni (Miercurea): Ioachim Marcu par. 5.— Oprea B. Popa 50.— etc. 89-48
- Col. din Berghia (M. Oșorheiu) . . . 86-88
- (Va urma).

Războiul.

La frontul răsăritean Rușii au încercat pela Dubno se treacă râul Ikva, dar au fost împedecați de trupele noastre. Știrea dată de zările puterilor dușmane, că ofensiva rusască ar fi avut succese la Nistru și la Cernăuț, e curată scornitură. Adevărul e, că ofensiva Rușilor a reclamat perderi dela ei de 130,000, morți, răniți și prizonieri, fără a fi avut nici cel mai mic succes.

La frontul italian nu s'a întâmplat nimic deosebit. În Albania e liniște. În Durazzo trupele noastre au pus mâna pe 34 tunuri italiene și pe 10,400 de puști.

La frontul dela apus Francezii au făcut încercarea se recucerească

FOIȘOARĂ.

„Falimentul științei“.

De preotul Ioan Dandea.
(Urmare.)

Dar trebuie să facem o distincție deosebită. Nu întreg cuprinsul adevărilor creștine pot fi scrutate în mod științific, ci numai o parte a lui. Adevărurile fundamentale ale creștinismului (Dumnezeu sf. Treime, Intruparea Cuvântului etc.) au două părți: o parte *lăuntrică* care e *esența*, e *viața interioară* a acestor adevăruri, și o parte *esteroară*, care e *manifestarea*, *proiecțiunea vieții interioare a esenței*, în *univers* și în *descoperirea supranaturală divină pozitivă* cuprinsă în *Biblie* și *Evangelii*: Esența, viața interioară a adevărilor creștine fundamentale nu pot fi scrutate. Ele sunt *obiecte pur de credință*; de *credință sigură*, *reală*, *obiectivă*.

Manifestarea, proiecțiunea în extern, în univers și descoperirea supranaturală pozitivă a esenței, a vieții lăuntrice a adevărilor creștine, e obiect și al credinței și al științei. Al credinței, fiindcă prin ele credem în esența adevărilor fundamentale creștine și pricepem oarecum încâtva viața interioară a aceleia, pricepem, că e armonie deplină între manifestarea esternă și viața lăuntrică, ca obiect al științei filo-

zofice istorice, ne dau puternice temeuri pentru a crede, nu prin o credință oarbă, ci prin una conștie, temeinică și luminată de rațiunea rămasă în l'imitele sale și pentru a dovedi că între manifestarea esternă și viața interioară, esența adevărilor e o strânsă legătură și deplină armonie.

Se poate privi ca dovedit, cumcă având existență reală sigură adevărurile fundamentale creștine, atât după esența lor, cât și după manifestarea lor esternă, cunoștințele ce le avem despre acele adevăruri fundamentale, câștigate prin credință și scrutare științifice și cari formează materialul de prelucrat al teologiei, adică al științelor teologice, pot fi sistemizate în sisteme științifice ale diferitelor discipline teologice. *Dacă disciplinele teologice sunt științifice, atunci și teologia e știință*. Ceea ce am afirmat și încercat să dovedesc și în răspunsul meu de mai înainte: «Teologia devine știință nu prin sine, ci prin doctrinele ei... precum și știința exactă devine știință prin doctrinele ei: fizica, chimia, biologia etc.» «Teologia dogmatică este știință despre dogmele creștine sau *espuenera științifică a dogmelor creștine*». (Comoroșan, op. cit. II pag. 1.)

Teologia deci în definitiv este sistemizarea științifică a cunoștințelor ce le-am câștigat prin credință și scrutare științifice asupra adevărilor religioase în genere și a celei creștine în special. Dar ce alta sunt și științele exacte? Materialul științelor exacte

a fost real existent înainte de ori și care sistemizare și scrutare științifică. Scrutările și sistemizările științifice numai cu timpul s'au desăvârșit. În cuprinsul științelor exacte totul e sigur? Nimic nu e nepriceput, necunoscut? Oare să nu mai fie loc destul și pentru credință? Oare să știm noi tot despre univers? Oare nu știm despre univers tot așa de puțin, ca și despre Dumnezeu, ceea ce e Universul în sine? Oare nu știm despre Univers numai ceea ce se manifestă prin fenomene și obiecte, ca proiecțiuni a vieții, interioare a esenței universului?

Dar să nu continuu eu! Să aduc la mijloc bărbăți învățați, cari au aprofundat chestiile acestea de știință! Voi trece peste afirmația lui Du Bois Reymond, care zice că despre Univers nu știm decât puțin prin cuvintele: Ignoramus et ignorabimus, și stabilea 7 enigme ale lumii, ce aveau să rămână în veci nedeslegate. Voi aminti în treacăt afirmația lui Newton: »Nu știu cum mă vede lumea, eu însă mă cred a fi un copil mic, care să joacă la malul mării și adună scoici și petricele, pe când oceanul ascunde în afunzime adevărul de înaintea ochilor lui» (Rev. Teol. a. 1914, pag. 167).

Mă voi opri la Carlyle, care astfel scrie despre acest minunat univers cu lucrurile din el: «Natura este pentru acest om — primul om — ceea ce pururea este pentru Cugetător și Profet, *supranaturală*. Pământul acesta zidit din stânci, verde, înflorit... nemărginita și adâncă mare de

azur, care plutește de asupra capetelor noastre, vânturile care o mătură: norul negru care se adună formându-se acum vărsând foc, acum grindină și ploaie; ce este aceasta? Ce? În fond nu știm încă; nu vom putea ști nici odată. Nu prin intuițiunea noastră superioară scăpăm de greutate, ci prin *uşurînța* noastră superioară, prin *neatenția noastră*, prin lipsa noastră de *intuiție*. Numim focul din norul negru de furtună «electricitate» și ținem cursuri savante despre ea și scoatem ceva asă-mănat din sticlă și mătasă. Dar Ce este? Cine l-a făcut? De unde vine? Încotro merge? Știința a făcut mult pentru noi; dar e știință sârmană aceea care ar voi să ne ascundă marea, adâncă, sfântă *infinitudine de Neștiință*, la care nu putem nici odată pătrunde, peste care orice știință stă numai ca o pojghiță foarte subțire. Lumea aceasta după toată știința și științele noastre rămâne tot o minune, uimicăre nepătrunsă, *magică*, pentru oricine va *cugeta* asupra ei. Marele mister al *Timpului de n'ar mai fi și altul*... de asupra căruia noi și întregul univers plutim ca niște aburi, ca niște arături ce *sunt* și îndată *nu mai sunt*: e pururea și cu adăvărăt o minune; un lucru care să ne amețască, — pentru care nu găsim cuvinte. Universul acesta, vai de mine, — ce poate ști omul sălbatec despre el; *ce putem ști noi?* Că e o forță... care nu este în noi. Atâta tot! Sau este în noi, este cu totul diferită de noi. Forță, Forță, pretutindeni Forță;

ce au pierdut în timpul din urmă, dar au fost bătuți cu mari pierderi. De nou au ajuns în captivitate 5000 de Francezi, dela cari Nemții au luat în total 115 tunuri și 161 mitraliere. La Verdun se dau încă lupte grele. Într'un loc Germanii s'au retras puțin.

Corabia germană «Möwe», care a făcut multe bravuri pe mare, scufundând numeroase corăbii dușmane, a sosit în apele germane, aducând cu sine peste 200 de prizonieri și un milion de mărci în aur.

O necuviință.

Colegii dela „S. D. Tageblatt”, scriind în numărul de Vineri despre moartea mult regretatei regine Elisabeta a României, riscă afirmarea, că decedata, împreună cu marele ei soț, înțeleptul rege Carol, a avut se se-vârșească o muncă uriașă: „pentru a preface țara semiasiatcă, neglesă și insălbătăcită într'un stat european”. Ei bine, aceasta e o necuviință, ca se nu folosim un cuvânt mai aspru, la adresa statului, cu care monarhia noastră a stat totdeauna, și mai ales acum are interes se steie în raporturi de bună vecinătate și bună pretenie.

Dar e și un mare neadevăr aceea ce se spune. O țară semiasiatcă, insălbătăcită, nu și alege de Domnitor pe cel mai înțelept dintre toți pe cari putea să'i iee în combinație, prin plebiscit, ci și-ar fi ales de căpetenie pe cel mai sălbatic din sinul ei propriu. Așa e obiceiul la popoarele selbaticel Poporul român însă n'a fost nici când popor sălbatic, asiatic. A fost el înapoat în cultură, dar și-a avut totuși cultura inimii bine dezvoltată, cultura câștigată în biserică și prin biserică, pentru că poporul român a fost dela zămislirea sa popor creștin! Poporul român a dat piept cu asiaticii și cu sălbaticii, sub Mircea cel Bătrân, sub Stefan cel Mare, sub Mihail Viteazul, și i-a oprit în loc, ca să nu năvălească asupra Europei, dar el n'a fost asiatic și sălbatic. Adevărul e deci, că înțeleptul rege Carol a găsit în noua sa patrie un material bun, din care a putut face aceea ce a făcut, și a găsit bărbați luminați, ca Brătianu, Cogălniceanu, și alții, cari i-au fost buni sfetnici și buni colaboratori.

E neadevărată apoi și afirmarea, că marea defunctă, regina Elisabeta, a ramas până la fine: „în ființa ei cea mai internă germană, pionieră a spiritului german în țară străină, o personificare ideală a femeii germane.” — pentru că din momentul pășirii mării dispărute pe pământul României, țara aceasta nu mai era pentru ea țară străină, ci țara ei, iar ea nu mai era germană, ci română, cum spune și ziarul mare vienez „N. F. Presse” în frumosul prim-articol din numărul de Vineri, în care parentează pe decedate, scriind că: „Die Königin Carmen Sylva ist Rumänin geworden.” Da, româncă a fost, în cugetare, în simțire, în fap-turi. Trebuie să ne exprimăm deci părerea de rău, că durerea pe care ne-a cauzat-o moartea bunei și înțelepte regine Elisabeta, ni se mai mărește încă și prin astfel de vătămări nesocotite și neșteptate.

noi înșine o forță misterioasă în mijlocul lor. Ce este el? Fapta Domnului, răspund oamenii religioși; a atotputernicului Dumnezeu. Știința ateistă găngurește despre ea în nomenclaturii științifice experimentale și câte altele, ca și cum ar fi un biet lucru mort, bun de tras în sticle de Leyden; dar bunul simț natural al omului în toate timpurile, dacă e bine întrebuințat, îl proclamă că este un lucru viu, un lucru de nespuse divin; față de care cea mai bună atitudine pentru noi, după atâta știință, este temerea, închinarea cucernică și umilinta de suflet; adorare, dacă nu în cuvinte, atunci în tăcere.

Ca un simbol al neștiinței noastre despre univers și lucrurile din el ce sunt în sine precum și despre neputința de a ști vredată, Carlyle aduce o alegorie din mitologia scandinavă: La Utgard, — scaunul domnesc din Țara Iotunilor, — lui Thor îi înțerseră un corn de băut, era ceva obișnuit, îi spuseră să-l golească dintr'o înghitătură. De trei ori pe rând, lung și cu furie bău Thor, dar nu miră pe nimeni. Îi spuseră că este un copil slăbuț... deci ești băut, — îi spuseră — dar nu te rușina atâta... era numai înșelăciunea unei aparențe în toate acestea. Cornul, pe care ai cercat să-l bei, era marca... dar cine ar putea să o bea pe ea, cea fără fund?... (Opul cit. pag. 10, 11, 12 și 52.) (Va urma.)

NOUTAȚI.

Episcopul Aradului pentru orfelinatul din Sibiu. Preasfințitul episcop Ioan I. Papp al Aradului zilele acestea împlinind anul 47 de când stă în serviciul diecezei, drept prinos de mulțumită prevedinței divine pentru darurile de cari l-a învrednicit, a trimis pentru orfelinatul din Sibiu suma de 5000 coroane. Este cu atât mai prețios acest dar, cu cât se știe, că P. S. Sa a pus temelie și altui orfelinat al său propriu în Beiuș, pentru orfanii de preoți și învățători, al cărui fond P. S. Sa asemenea îl măreștează mereu cu sume însemnate. («Românul»).

Orfelinatul din Blaj. Cetim în «Unirea», că Preasfinția Sa, Episcopul Dr. Demetriu Radu a oferit patruzeci mii coroane pentru orfelinatul din Blaj.

Ministrul president Tisza decorat. Majestatea Sa Rege'ne nostru a conferit Esceleței Sale, domnului ministru-president conte Ștefan Tisza steaua pentru merite, cu decorația de răboiu, pentru meritele câștigate în jurul instituției „Crucea Roșie”.

Pentru orfelinat. Primă informația, că direcțiunea institutului de credit și economii „Ardeleana” din Orăștie, a votat suma de 2000 coroane (Două mii) ca contribuție la fondul orfelinatului ortodox român din Sibiu.

Inchiderea localurilor publice. Prin ordinațiune dată din partea ministrului nostru de interne se dispune, ca cu începere din 16 Martie c. localurile publice, de orice natură, se fie închise noaptea la ora unu, iară dimineața înainte de orele 5 nu pot se fie deschise.

Imprumut de răboiu în Germania. La al patrulea imprumut german de răboiu se fac subscripțiuni din 4 până în 22 Martie 1916. Obligațiile aduc venit de 4% și 5 la sută.

Pentru orfelinat. Doamna văduvă Iustina Șerban din Arad a trimis la fondul orfelinatului din Sibiu suma de 100 coroane, în loc de cunună peritoare pe sicriul Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Meșianu.

Pâne din făină de porumb. Pentru populațiunea din Austria de jos e dată ordinațiune, ca cu începere din 6 Martie n. c. făina de pâne, fie de grâu, sau de secară, se fie amestecată cu făină de porumb. Se crede, că astfel de ordinațiune va fi dată în curând pentru întreaga Austria. Se sperăm, că pentru Ungaria nu se va simți necesitatea unor astfel de dispozțiuni.

Concediu înainte de a pleca la front. Militarii întorși ca răniți sau bolnavi dela front, după ce se însănătoșază, au drept să ceară un scurt concediu. S'a întâmplat, că unii soldați restaurați s'au întors la front, și numai acolo și-au înaintat cererile de concediare. Din această cauză autoritățile militare au luat măsuri, ca înainte de-a se porni companiile la drum, comandașele să cerceteze, nu cumva se află între soldați și de aceia, cari au drept să primească un concediu, dar încă nu l-au cerut. În caz când se găsească asemenea soldați, li se poate da imediat concediu.

† **Gizela Cornelia Zigre, măritată Dr. George Popescu,** fiica dnu Nicolae Zigre, secretar mitropolitan, a decedat în 29 Februarie n. în anul 45-lea al etății, în Oradea mare. Rămășițele pământeste ale defunctei au fost ridicate dela locuința din strada Brătby Ödön Nr. 9 și așezate după rital bisericeii ortodoxe române în 3 Martie a. c. la 10 ore dimineața, în cimiterul gr. or. central din Oradea mare, spre vecinică odihnă. Odihnească în pace!

† **Văd. Ana Dr. Petco n. Șandor,** prima presidentă a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedoarei și fosta presidentă a Reuniunii femeilor române din Arad, a decedat la 3 Martie 1916, în etate de 72 ani. Serviciul divin funebrel s'a oficiat eri, Duminecă, în 5 Martie 1916, la 2 ore d. e. după rital ort. român la domiciliul neuitatei defuncte, de unde rămășițele pământeste au fost transportate la Arad și așezate spre vecinică odihnă, în cimiterul comun de acolo, astăzi în 6 Martie a. c. la 11 ore înainte de amiază. Vecinică și binecuvântată fie amintirea ei.

† **Baltasar Muntean,** avocat în Oravița montană, a decedat, după scurte dar grele suferințe Luni în 28 Februarie nou, la ceasul 10 din noapte, în etate de 73 ani. Rămășițele sale pământeste s'au așezat spre vecinică odihnă Mercuri în 1 Martie n. la 2 ore d. a. în cripta familiară din cimiterul bisericeii ort. rom. din Oravița montană. Odihnească în pace!

Crematoriu în Budapesta. E proiectată înființarea unui crematoriu în Budapesta, cu cheltuiala capitalei țării. Concursul publicat pentru prezentarea de planuri și proiecte a dat rezultat foarte bun. Toate planurile au fost predate unei comisii, pentru a alege din ele pe cel mai potrivit. După pronunțarea juriului, se va începe numai decât cu clădirea crematorului budapestan.

Osândit la muncă silnică. Tribunalul din București a osândit la cinci ani de muncă silnică pe servitorul, care atentase la viața d'nei Alexandru Davila, fostul director dela Teatrul Național.

Nu cutează să declare răboiu. Din Roma se anunță, că un consiliu de miniștri a hotărât în unanimitate să nu declare răboiu Germaniei. Consiliul miniștrilor italieni nu admite, ca parlamentul să discute chestiunea aceasta.

Din Madrid. O mare grevă, din cauza scumpetei de pâne, a izbucnit în Madrid S'au produs tulburări. Poliția nu este în stare să restabilească ordinea.

Cavalerie italiană la Salonice. Italia s'a decis în cele din urmă să trimită la Salonice o divizie de cavalerie, de oarece nici la frontul său dela Isonzo, nici la Valona din Albania n'are trebuință de călăreți.

Suedia și România. Ziarul suedez *Svensk Loesen* își arată părerea de rău, că Suedia n'are nici o legățiune în București, și zice apoi următoarele: Tocmai cu România ar trebui să avem raporturi mai intime. România și Suedia stau în flancul Rusiei: România are o iredentă în Basarabia, Suedia are o iredentă în Finlanda. Intre neutrali numai Suedia și țara românească au importanță mai mare pentru terminarea răboiului, în temeiul forței lor militare și a situației lor strategice. Suedia ar trebui să se împretinească cu ideea, că o alianță cu România, alături de puterile centrale, în scop de a se ridica împotriva Rusiei, ar fi de ajuns pentru a înfrânge Rusia. O simplă amenințare, că în legătură cu România vom să intervenim, ar fi poate de ajuns, ca să ne vedem realizate dorințele naționale și să facem, ca lumea să se apropie de pace. Suedia, pe calea aceasta, ar câștiga o victorie fără vărsare de sânge, și politica sa de neutralitate activă am vedea-o încoronată de un strălucit triumf.

Mijlocire la cumpărarea de articli economici.

Aducem la cunoștință economilor noștri de pretutindenea, că subscrierul comitet este gata a mijlocire pentru ori și cine i se va adresa, procurarea articlior economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețul:

1. Sămânță de iarbă engleză, 1 k'ogram 2 cor. 32 bani.
2. Sămânță de iarbă „Rispengras”, 1 kgr. 3 cor. 50 bani.
3. Sămânță de luțernă de prima calitate, 1 kgr. 5 cor. 60 bani.
4. Sămânță de trifoi, 1 kgr. 4 cor. 45 bani.
5. Sămânță de napi „Mammuth”, roșii mari, un kg. 1 cor. 60 bani.
6. Sămânță de napi „Obendorf”, galbini, rotunzi, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.
7. Sămânță de napi „Eckendorf”, roșii, 1 kgr. 1 cor. 80 bani.
8. Sămânță de mohor, 1 kgr. 1 cor.
9. Sămânță de ceapă „Zittau”, uriașă, galbină, 20 grame 80 bani.
10. Sămânță de ceapă „Braunschweig”, 20 grame 60 bani.
11. Sămânță de ceapă „Tripoli Rocca”, 20 grame 80 bani.
12. Sămânță de ceapă „Madeira”, 20 grame 80 bani.
13. Sămânță de sălată „Matador”, foarte mare, gustoasă, timpurie 20 gr. 80 bani.
14. Sămânță de sălată „Graf Zeppelin”, de iarnă, 20 grame 90 bani.
15. Sămânță de sălată „Kaiser”, (nouă), galbină, aurie, mare la căpătină, ușor de transportat, 20 gr. 80 bani.
16. Sămânță de pătrânel de toamnă, 20 grame 20 bani.
17. Sămânță de pătrânel lung „Zneimer”, dulci 20 grame 20 bani.

18. Sămânță de morcovi de „Braunschweig”, 20 grame 60 bani.

19. Sămânță de morcovi de toamnă „Quedlinburg”, 20 grame 60 bani.

20. Sămânță de ridichi de vară „Stutt-gart”, albi, timpurii, 20 grame 20 bani.

21. Sămânță de ridichi de Maiu, mari, albe, 20 grame 20 bani.

22. Sămânță de ridichi de iarnă, negre 20 grame 20 bani.

23. Sămânță de ridichi de iarnă, albe 20 grame 20 bani.

24. Sămânță de castraveți de „Paris”, 20 grame 80 bani.

25. Sămânță de castraveți de mărime mijlocie, verzi, 20 grame 60 bani.

26. Sămânță de varză „Braunschweig”, uriașă, de iarnă, 20 grame, 40 bani.

27. Sămânță de călărahe (guli) albe, timpurii, 20 grame, 80 bani.

28. Sămânță de călărahe de iarnă, vine-te, 20 grame 1 cor.

29. Sămânță de mazăre ideal „Gradus”, timpurie, 100 grame 40 bani.

30. Sămânță de fasole de Iulie, 100 grame 50 bani.

31. Sămânță de fasole „Mont d'or”, galbină, 100 grame 60 bani.

32. Sămânță de patlagele, mari, roșii, 20 grame 40 bani.

33. Sămânță de patlagele „Excelsior”, (nouă), foarte gustoase, 20 grame 1 cor. 40 bani.

34. Sămânță de patlagele „Ficarezzi”, foarte timpurii, 20 gr. 80 bani.

35. Sămânță de paprică sârbească, 1 porție 20 bani.

36. Sămânță de spinat „Goliath”, 20 grame 20 bani.

37. Sămânță de sfeclă „Egyptene”, roșii închise, 20 grame 30 bani.

Doritorii, cari vor trimite la adresa subscrierului secretar prețul, cum și 20 bani pentru buletinul de expediție și pentru pachetat, 4 bani taxa de imanuare postală și 20 bani pentru osteneală, drept dăruire pentru un scop de binefacere, — vor primi articlii comandați cu posibilă grabire.

Sibiu, 27 Februarie n. 1916.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu.

Pant. Lucuța
prezident.

Victor Tordășianu
secretar.

Teatru.

(x) Cântăreata noastră, dșoara Aca Barbu, s'a prezentat în seara de 4 Martie, Sâmbătă, în rolul Stelei din mult jucata operetă *Imprejurul iubirii*.

Arta de a cânta cu efect, și a tălmăci cu rară istețime sentimentele eroinei sale, nu i-o poate tăgădui nici criticul cel mai riguros. Domnișoara Barbu dispune de un glas între alto și soprano, clar și puternic în registrele mijlocii, cevaș mai redus în registrele înalte.

Frazele sale, bine marcate, sânt alcătuite aproape totdeauna cu multă îngrijire.

Indemănare în mișcări, căldura în predarea cântecelor asemenea nu lipsesc talentatei noastre artiste, care dovedește că a făcut în adevăr serioase studii la conservatorul vienez.

Deplin reușite au fost dușetele sale în actul al doilea și al treilea cu tenorul *Vorelli*, și în deosebi valsul «Ein Schwipserl möcht' ich haben», executat de dșoara Barbu cu o grație fermecătoare.

Teatrul plin a sărbătorit-o cu o jandineră plină de flori și cu dese chemări la rampă. Lumea a simțit, că are în față sa o putere valoroasă, care ar învinge ușor greutatea mai de seamă, decât ale compozițiilor lui Oscar Straus.

Aceeași operetă se joacă astăzi, Luni, la dorință generală earăși cu dșoara Aca Barbu.

Marți, în 7 Martie, este beneficiul dlui *L. Bowacz*. Se dă întâia oară o burlescă sub titlul: «*Probă generală la: O viață prefioasă*», în care este ocupat întreg personalul teatrului.

AVIZ.

Fac cunoscut băncilor și persoanelor private, că mi s'au furat: o obligație cu subscrierile: *Ite și Ana Gavrilă, Ilie Piso, Ioan Bucșa, Nicolae Baltes și Simeon Iancu, două cambii* cu subscrierile *Ilie Gavrilă*, și alte două cambii cu subscrierile *Nicolae Stoica*, și că eu nu voi răspunde pentru plățirea acestor cambii și obligațiuni.

Ilie Gavrilă
din Mohu.

Nr. 46/1916.

(9) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul paroh Amos Popescu din parohia de cl. III Valea-Dosului, tractul protopresbiterial al Abrudului, se publică de nou concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt, jumătate din venitele parohiei.

Ceice dorește a ocupa acest post, să-și înainteze petițiile instruite conform normelor din vigoare, în termenul arătat subscrisului oficiu protopresbiterial și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare la biserică pentru a cânta, cuvânta eventual a celebra.

Abrud, 12 Ianuarie 1916.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial.

Petru Popoviciu
protopresbiter.

Nr. 59/1916

(26) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea parohiei Tibru (cl. III.) se scrie concurs cu termen de 30 zile, dela această primă publicare.

Venitele, cu întregirea prescriasă dela stat, sunt conform datelor din coala B.

Cererile de concurs se vor trimite la subsemnatul oficiu, în termenul susindicat, având concurenții a se prezenta — pe lângă observarea restricțiilor reglementare — în o Duminică sau Sârbătoare la biserică spre a cânta și predica resp. celebra.

Alba-Iulia, 10 Februarie 1916.

Oficiul protopresbiterial rom.-ortodox al tractului Alba-Iulia, în conțelegere cu comitetul parohial.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Carte de rugăciune,

în care se cuprinde: Rugăciune de dimineață; rugăciune sfinței treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluște-mă Dumnezeule“, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seară; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfinței cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată în coare roșie și vânătă cu 20 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corectă și potrivită nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori căruia creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

a
bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiunii, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpresfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Mețianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolara, sub titlul: „*Tā σμβολικὰ βιβλία*“. Atena, 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la această carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană** și se vinde legată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revăzătorilor li se dă rabat 20%.

Orez (rizkása) și Cafea!!

Cu Orezul o pățirăm, că nu se mai află, deci acuma îi vine rândul și la Cafea, cu toate că am fost dat alarmă în această foaie.

Anglia ne împiedecă importul de Cafea și cu greu mai află, deci nu e mirare că în toată săptămâna se urcă prețul și că va trece de 10 cor. 1 Kgr. devenind Cafea o mâncare de lux.

Pe luna Martie ofer cu prețul de zi:

Nr. 10* Cafea Cuba fină 1 kgr. 8-50 = 9- K.
" 12 Cafea Cuba foarte fină 1 kgr. 9- = 9-50 K.
" 16 Cafea Cuba specialitate 1 kgr. 9-80 = 10-50 K.
" 21 Cafea lava aurie 1 kgr. 9-40 = 9-80 K.
" 106 Cafea Mixtură Victoria 1 kgr. 9-80 = 10-50 K.

* Din Nr. 10 se va afla puțină deci. Recomand Nr. 12

1 kgr. Tea „Mixtură rusă“ 20 coroane.

5 kilograme se expedază franco și vămut prin rambursă poștală!

Aflând puțină Cafea și Tea, negustorilor și în România nu mai pot trimite. Grăbiți până se mai află și rog a-i aviza și pe cunoscuți.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan,

comerciant de Cafea și Tea în Fiume.

(17) (Poștafiok 163.) 6-10

A apărut în editura comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andrian“. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărele de beaură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini Cavalierism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Nobleta adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca împărțirea timpului. Statornicia. Împărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus: Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, **Secretul succesului** e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană din Sibiu**, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revăzătorilor se dă un rabat de 20%.

A apărut

în editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Acaftistul

Presfinței Născătoarei de Dumnezeu și alte rugăciuni, cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Domn **Ioan Mețianu**, arhiepiscop-mitropolit al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Ungaria etc.

În această ediție augmentată, (471 pagini) se cuprind:

Rugăciunile dimineții, de seară și pentru fiecare zi din săptămână. Canonul de rugăciune de toate zilele. Rugăciunile dumnezeieștii Liturgii. Canon de pocăință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune mai înainte de Ispovedanie. Învățătură pentru Ispovedanie. Rugăciunile sfinței cuminică. Rugăciunile după sfânta cuminică. Rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciune din toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu. Acaftistul Domnului nostru Iisus Christos. Canon de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Rugăciunea de umilință către Domnul nostru Iisus Christos. Acaftistul preasfinței de Dumnezeu Născătoare. Canon de mulțumire către preasfânta Născătoare de Dumnezeu. Canonul sfântului Nicolae. Cinstitul Paracelis al preasfinței Născătoarei de Dumnezeu. Canon de rugăciune către Ingerul păzitorul vieții omului. Canonul de rugăciune ce se cântă către toate puterile cerești și către toți sfinții. Rugăciunile mesei. Rugăciune la deosebite ocazii. Culegere de rugăciuni la felicitate întâmplări. Sinaxariu pentru tot anul. Păscălia până la anul 1960 cu explicare.

Se află în depozit spre vânzare la **Librăria arhidiecezană**, și se vinde legată solid și cu gust, în coare roșie, cu 1 cor. 60 fil. Revăzătorilor li se dă 25% rabat.

Tipărit pe hârtie fină, se vinde cu prețul de 1 cor. 80 fil.

„DECEBAL“,
institut de credit și economii soc. pe acții în Deva.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Decebal“, societate pe acții în Deva se invită în virtutea §-lui 17 din statute la

a VI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Deva Mercuri, la 22 Martie st. n. 1916 la 2 ore d. a., în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Constituirea și designarea alor doi notari și doi scrutători.
2. Raportul direcțiunii, prezentarea conturilor: Bilanț, Profit și Pierdere pe anul 1915, raportul comitetului de supraveghiere și hotărârea asupra profitului curat, fixarea marcelor de prezentă pe anul 1916.
3. Alegerea alor 3 membri în direcțiune pe timp de 3 ani (§ 32 din statute).
4. Eventuale propuneri.

În lipsa membrilor receruți adunarea se va ține în înțelesul §-lui 23 din statute la 29 Martie 1916 tot la timpul și în localul indicat.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare fie în persoană, fie prin plenipotență au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa institutului sau la cassa altor institute membre ale „Solidarității“ conform §-lui 20 din statute*).

Din ședința ordinară a direcțiunii ținută la 23 Februarie 1916.

Dr. I. Dobre m. p., Alex. Moldovan iun. m. p.,
v.-președinte. notar.

*) § 20. Numai acei acționari au drept de vot, cari sunt trecuți ca proprietari de acții în registrul societății cu cel puțin 3 luni înainte de termenul adunării generale și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers acțiunile lor, eventual la locurile designate prin direcțiune.

Avizul despre depunerea acțiunilor la locurile designate, are să sosească cu 24 ore înainte de ținerea adunării, altcum se privește de întârziat.

Bilanț la 31 Decembrie 1915.

Active—Vagyon.	Mérlegszámla 1915. évi december hó 31-én.	Pasive—Teher.	
	K f	K f	
Cassa în număr — Pénztárkészlet	14,958-78	Capital societar — Részvénytőke	60,000—
Cambii de bancă escontate — Váltótárca	133,169—	Fondul de rezervă — Tartalék	33,318-34
Imprumuturi pe oblig. — Kötelezvények	197,419—	Fondul de rezervă special — Külön tartalék	2,384-84
Bănci — Bankok	29,977—	Fond de penziune — Nyugdíjalap	1,471-31
Casa institutului — Intézeti ház	35,000—	Fondul dubioaselor — Vesztésalap	263-68
Acții — Részvények	2,400—	Depuneri spre fruct. — Tartalékbetétek	290,876-91
Efecte — Értékpapírok	10,670—	Lombard	9,051—
Realități — Ingatlanok	8,989-85	Reescont — Visszeszámitolás	18,000—
Mobiliar — Leltár	700—	Creditori — Hitelezők	3,362-53
Debitori — Adósok	372-43	Dividende neridicite — Kifizetetlen oszt. Dare de depuneri nesolvită — Kifizetetlen tőkekamat adó	872-8
		Interese transitoare — Átmeneti kamatok	8,214-5
		Profit curat — Tiszta nyereség	5,553-6
	483,606-06		483,606-06

Contul Profit și Pierdere.

Debit—Tartozik.	Nyereség- és veszteség-számla.	Credit—Követel.
	K f	K
Interese — Kamatok:		
de depuneri spre fruct. —		
Takarékbetétkamatok	17,591-90	
de reescont — visszeszámitolás után	2,117-10	19,709—
Spese — Költségek:		
de birou — irodai	2,051-76	
salare — fizetések	8,033-06	10,084-82
Dare — Adók:		
directă și aruncuri — egyenes és pótdó	3,026-73	
10% după interese de depuneri — tőkekamat adó	1,759-20	4,785-93
Marce de prezentă — Jelenléti díjak	220—	
Profit curat — Tiszta nyereség	5,553-66	
	40,353-41	
		40,353-

Deva, la 31 Decembrie 1915.

Alexandru Moldovan sen. m. p.,
director executiv — igazgató.

Alexandru Moldovan iun. m. p.,
contabil — könyvelő.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Dr. Ioan Dobre m. p., v.-prez. — al. elnök.

Valer Candrea m. p.

Dr. Cornel Moldovan m. p. August de Herbay m. p. Alex. Petreu m. p. Iosif Botean m. p.

Subsemnatul comitet am examinat costurile prezente și le-am aflat exacte. — Alôlîrot felgyelô-bizottság jelen számlákat megvizsgálta és helyesnek találta.

Deva, la 28 Ianuarie 1916.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Dominic Rațiu m. p. Adam Leșnican m. p. Iosif Petrovits m. p. Nicolae Duma m. p.